

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo tertius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

De Ascensione dñi

Homel. Qua in re qd consideradū est nisi qz idcirco dñs discipulos increpauit cuz corporatū reliq̄t vt p̄ba q̄ recedēs diceret in cordib⁹ audientiū arti⁹ imp̄ssa remaneant. **Ber.** Audi ch̄m discipulos increpantē ea hora qñ subtracturus erat suaz p̄ntiā. Nō ḡ dedigner⁹ a p̄ximo vel a ch̄i vicariō redargui. Nam vt d̄r **Ec̄s. vij.** Melius est a sapiēte corripī q̄ stultozum adulatorib⁹ decipi. S; heu sicut d̄r **Ber.** Mirabilis infantia. Trascimur sananti et nō irascimur vulnerati. **Tertiu⁹** est verbi virtuose redargutiōis: qz vīc dñs redarguit curiosam discipuloz interrogatiōnē. Sic ei h̄r **Act. ij.** Interrogabāt euz discipuli di. Dñe si in tpe h̄ restitues regnū israel. Dixit aut̄ eis. Non ē v̄m nosse tpe vel momenta q̄ pater posuit in sua potestate. **Jo etiā d̄r Ec̄i. iij.** Altiora te ne q̄sieris z fortiora te ne scrutat⁹ fueris. S; ḡ acriter arguendi q̄ d̄ curiosis z inutilib⁹ magis q̄ de necessarijs ad salutē inq̄rūt: z acrius q̄ de futuro tpe sibi temerarie z piculosissime p̄sumūt. **Ber.** Quid tibi de futuro tpe p̄sumis tam temerarie o miser tāq̄ de ip̄a etiā t̄pis momenta tua non in sua posuerit p̄tate. **Q̄ mul/** tiali temeritate decepti fuerūt z morte p̄uenti. **Exēplū.** **Lū. xij.** de diuitie dicēte **Aia** mea mlt̄a bona zc. Cui dicit̄ ē **Stul** te hac nocte reperent a te aiām tuā q̄ autē parasti cui⁹ erūt. zc. **Itē** narrat **B. ego.** in dial. de q̄dā cui dū p̄ somniū longa vitē spacia fuissent repromissa mlt̄as diuitias p̄gregās q̄si ad longioris vite spacia subito mortu⁹ eas intractas reliq̄t. **Ec̄s. ij.** Nescit hō finē suū. **Idē** ibidē. **Omnia** in futurū reseruantur incerta.

Tertiu⁹ articulu⁹. **Aud. zc.** Nō differamus ḡ p̄ctōz onera deponere vt cuz ch̄o ascēdere possim⁹: nec p̄sumamus de futuro tpe qd̄ incertū ē s; sp̄ parati simus. **Hic** applica qd̄ ponitur feria. ij. post dñi eam in passione.

Sermo tertius.

Dominus.
zc. Eritis mibi testes in hierlm̄ et in oi iudea et samaria. **Actū. ij.** In illis tribus regioni

bus sp̄aliter noiat̄is notat̄ nob̄ tria ne cessaria ad hoc vt in nob̄ sit testimoniū de ascēsiōe dñi: z alijs n̄e salutis mysterijs. **Debem⁹** em̄ esse pacifici p̄ p̄cie puritatē qd̄ p̄ hierlm̄ significat q̄ visio pacis in p̄raf deo deuoti z hūiles p̄fitēdo p̄tia in dignitatē qd̄ intelligit̄ p̄ iudeā q̄ cōfessio interpretat̄: solliciti p̄ futuro z stabiles in bono p̄ p̄siti firmitatē qd̄ significat p̄ samaria q̄ custos dñi vel custodies dñm ij ter p̄raf. **De p̄mo. ps.** In pace fact⁹ est locus ei⁹. **De sc̄do. ps.** Notus in iudea de⁹. **De tertio. Ec̄i. v.** Esto firm⁹ in via dei. **Dñs. zc.**

Primus ar. **An** ch̄s ascēderit p̄p̄a p̄tute. **Q̄** nō: qz **Barci** vlt. d̄r **Alia** p̄tē in celū. **Lōtra. Esa. liij.** Gradies in multitudie p̄tutis sue. **Rūdet** **Tho. ij.** p̄. **Ch̄s** ascēdit p̄tia p̄tute. **P̄tio** q̄dez p̄tute diuina. **Sc̄do** etiā p̄tute hūana n̄ naturalis: s; p̄tute aie gl̄ificate, mouēt̄ corpus put vult. **Aug⁹. xij.** de ci. di. **Ubi** volēt sp̄s ibi p̄tin⁹ erit et corp⁹. **Sic** igit̄ ibi d̄r. **Ch̄s** p̄tia p̄tute resurrexisset: tñ suscitatus est a p̄e eo q̄ eadē ē p̄tē p̄ris z filij: ita etiā p̄tia p̄tute ascēdit in celū z tñ a p̄e eleuat⁹ est. **Hec** **Tho.** **Q̄** nō sūb. **Nō** pōt corp⁹ hūanū virtute p̄tia ferri sursum: s; deoz suz t̄mō: cū sit graue cui⁹ locus naturalis est deoz sū: vt p̄ p̄bm̄ p̄mo de celo. z iij. **Physicoz.** **Si** aut̄ aliter moueat̄ p̄tus illa ē ab aia. **Ad** qd̄ aptare possum⁹ illud **Quidij** de p̄to. **Dia** deficiūt anim⁹ tñ oia vincit. **Ille** etiā vires corp⁹ h̄re fac: vires inq̄ q̄b̄ pōt ferri sursum. **Lū ḡ q̄rif.** **An** ch̄s zc. **Dic** r̄nsiōnē vsup. **Ex** q̄ p̄clude: q̄ z nos n̄ra p̄tia virtute. **p̄tis** n̄ris merit⁹ z n̄ alienis opoz: tet ascēdere p̄supponēdo sp̄ tāq̄ p̄ncipale meritū ch̄i: vt ḡ ascēdere mereamur cū ch̄o: nūc corda z desideria sursum erigam⁹ cū ch̄o. **Iuxta** illd̄ **Col. ij.** **Que** sursum s; q̄ rite: vbi ch̄s ē in dexta di sedēs zc. **Q̄** miserī q̄ mag⁹ corda deoz sū figūt̄ q̄ sursum erigāt: q̄ ēt p̄ ad carnē q̄ ad sp̄m̄ resp̄iūt: vt voluptuosi p̄ ad mōm̄ q̄ ad deū p̄ ad terrā q̄ ad celū: vt auari z h̄mōi. **Q̄** mlt̄i s; q̄ d̄ celestib⁹ nec cogitare nec loq̄ volūt. **Nesciūt** em̄ cogitare: nisi terre na. **Notate** existens in planticie nō pōt h̄i iudicare de terre q̄ntitate: s; si ad locum

eminentē ascendat plenius iudicabit. **I**ohannes hō
quōto est magis eleuatus a terra: terra sibi ap
paret minor. **U**nū dicit astrologi qd si pos
ser hō ad spherā lune ascendere: terra sibi
appareret quasi nihil. **S**pūaliter: **H**oies ter
rena diligētes illa iudicāt magna. **Q**uā
unt qm magnū est bonū hīe diuitias: delict
as et honores: seruos et ancillas. **P**s. **H**īm
dixerūt pplm: cui hec sūt rē. **S**z hoc iō cō
tingit: qz nō nouerūt celestia. **B**re. in moz.
Larnales mētes pntē vitā diligūt: qz qn/
ta sit eternitatē glia nō attēdūt. **F**ig. **E**ze
chiel. viij. **S**pūs eleuauit ezechiele inter
celū et terrā et puerus vidit abomiatōes
mktas rē spūalr. **E**zechiel interpretat au
xilii dñi: et signat hoies a dō adiūtū: ad ce
lestiū meditatōez eleuātū qd terrena p se
aspiciēs vidz sibi abomiatōes mktas: qm
sicut dicit **D**ie. iij. **N**ō est scia dei in terra:
id ē cor de terrenis dedito.

Secūdus ar. **I**n pced. rē. **N**ūc de alio
verbo qd est verbū fructuose instru
ctiōis: qz docuit eos qd essent facturi p
sua et oīm salutē di. **L**etus in mū. vniuer.
p dicit. euāg. oī create. **Q**ui crediderit rē.
Ubi sunt tria notāda.

Primū est vniuersalis pceptio.

Secūm est pceptiōis specificatio

Tertiu est specificatiōis manifestatio.

Primū est vniuersal pceptio: cū dicit: **E**uā
tes in mū. vni. p dicit. euā. oī crea. **B**re. i oīm.
Dis creature noie scā hō ppter vicz vni
uersalē pueniētā quā hz cū oibz creaturz
Idē **B**re. **P**ōt etiā oīs creature noie oīs
natio gentiū designari. **U**nū p h signat qd dō
vult oēs hoies saluos fieri. **J**. **T**im. ij. **I**dē
Bre. **O**ī creature p dicit euāgelii cū soli
hoi p dicit: qz vicz ille docet ppter quē cū
ta creatā sunt in terra. **S**ecūm est pce
ptiōis specificatio: cū dicit: **Q**ui credi. et ba.
fuerit sal. erit: qd nō credide. p dēnabit.
Bre. in omel. **F**ortasse apō semetipm v/
nusqz dicit: **E**go iā credidi saluus ero.
Uerū dicit: si fidē opibz teneat. **V**era etem
fides est qd in hoc qd p dicit dicit: nō p
dicit. **H**inc est qd de qbusdā falsis fidelibz
Paulus dicit: **Q**ui pfitent se nosse deū: factz
aut negāt. **T**im. j. **H**ic **J**oā. ait. j. **J**oā. ij.
Qui dicit se nosse deū et mā. et nō custo. mē
dar ē. **Q**ue cū ita sint: fidei nre p tate in
vite nre p sideratōe debem? agere. **T**ūc

em veracit fideles sum? si qd p dicit pmit
tim? opibz implem? **T**ertiu est specifi
catiōis manifestatio: quō vicz vera ipa fi
des p signa manifestat. **U**nū subdit: **S**igna
aut eos qd crediderint: hec sequit: **I**n noie
meo dem. eijciēt rē. **P**nt h qnqz sig notari
qī suo recessu vltio dedit p q discerni pnt
vere credētes ab incredul. **H**abent at hec
signa dupl. **U**no mō corpali: **A**lio mō
spūaliter. **A**ppl h ppe et aliū qdaz scri in ec
lesia pmitua habuerūt illa vtroqz mō: vt
necessē erat p pueriōe ppl ad fidē. **S**pū
aliter aut hntur ab oibz vere credētibz: et
sunt signa certa salutis. **F**acere qd ppe h mōi
signa corpali siue k faliē oñdit hoiem scām
sed nō efficit. **H**ie pō h mōi signa spūalr
efficit hoiem scām et oñdit. **P**rimū itaqz
signū est demonioz electio. **D**icit em **I**n
no. meo de. eijciēt. **D**emonia inqz. i. pec
cata detestādo ea. **C**hryst. **G**radis demō
pctm est. **S**ecūm est noue lingue locutio
Dicit em **L**inguis loqntur nouis. j. **R**e.
ij. **R**ecedāt vetera de ore vō. **U**erū qd ppe
lingua est blasphemare: perjurare: et pba
ptra dei reuerentiā pferre. **S**ed noua lin
gua est deū laudare et glificare. **D**e veteri
lingua **E**sa. j. **B**laspemauerūt scām isrl.
Noua pō lingua dicit **S**emp laus ei? in ore
meo. **I**te vetus lingua est dure et iracūde
alijs loq. **N**oua pō lingua māsuere hūi
liter loqui. **D**e veteri lingua p dicit **V**aledi
ledicēt illi. **E**t de noua subdit. **E**t tu bñdī
ces. **I**te vet? lingua est adulari: detrahe
re: fraudulēta pba loqui: mēdacia. **N**oua
pō est veritate p loco et tpe dicere: **D**e vet
teri **H**iere. ix. **D**ocuerūt linguas suas lo
qui mendaciū. et **P**s. **D**ilexisti verba p
pitatiōis lingua dolosa. **N**oua pō lingua
dicit **J**oā. xvij. **E**go i hoc nat? sum et ad
hoc veni in mundū vt testimonii pbi. ve
ritati. **I**te vetus lingua ē impudica et car
nalia loqui: qd sunt signa cordis impudici.
Matth. xij. **E**t abundātia cordis os loq
tur. et **A**risto. iij. et h. **Q**ualiscunqz qd est:
taliter dicit et talit opat et taliter viuit: **N**o
ua pō lingua est honesta et scā verba p
ferre. **D**e veteri lingua. j. **C**oz. xv. **C**ozū
pnt bonos mores colloqā mala. **D**e noua
lingua ad **E**phe. iij. **D**is sermo mal?
de ore vestro nō pcedat: sed sicut bon? est
ad edificatiōez. **I**te vetus lingua est de

De ascensione dñi

transitorijs loquit. Noua p̄o de celestibus
De veteri lingua. Joā. iij. Qui de terra ē
de terra loquit. Et. j. Joā. iij. Ipsi de mū
do sunt ideo de mūdo loquūtur. De noua
p̄o lingua. j. Pet. iij. Sigs loquit q̄ si ser
mones dei. s. loquatur. Tertiu signū est
serpentū ablatio: q̄ serpētes tollēt. i. ma
las suggestiones a diabolo inissas. Ber.
Demonū est malas suggestiōesingere/
re/ sed nost̄ est nō p̄sentire: Quartū est
mortiferi veneni rep̄sio. q̄ dicit. Et si mor
tifer q̄d biberint nō eis nocebit. i. hōmo
da sustinere siue in reb̄ siue in verbis si
ue in p̄sona: quia nō frangūtur p̄ impatiē
tiam. Greg. Ego patiētie virtutē maiore
signis et miraculis credo. Quintū est s̄
lubris sup egros manūū impositio. cū d̄r:
Sup egros manū imponēz. z bene habe
būt. i. sup pctores qui eos ostenderūt ma
nus imponēt eis indulgendo/ z ex hoc bñ
habebūt. Hoc em̄ est valde meritorium.
Aug. ser. de sc̄to Stephano. Per amorē
homis inimici efficiēris amic⁹ dei. Idez
in Ench. Elemosyna illa nihil est mai⁹ q̄
ex corde dimittit⁹ qd̄ in nos quisq̄ pecc
cauit. De pred. aut sic loquit Ber. in ser.
Nō difficile arbitror: quēadmodū intelli
gi h̄mōi signa possint vt sint indubitata si
gna credulitat⁹ ac p̄ hoc et salutis. Pri
mū em̄ opus fidei p̄ dilectōez opantis cor
dis p̄punctio est in q̄ sine dubio eijciuntur
demonia. i. pctā. Exide q̄ in ch̄m credūt
linguis loquūtur nouis: nec de cetero ve
tusta proparentū lingua loquūtur decli
nantū in s̄ba malicie ad excusandas ex
cusatiōes in peccatis. Ubi p̄o p̄punctiōe
cordis z oris cōfessione p̄ora delera sunt
peccata ne recidiuū patiant serpētes tol
lant necesse est. i. venenosas suggestiones
extinguāt. Quid tñ agēdū siq̄ forte radix
pullulat: si stimulat aīm carnis z cupiscē
tia: p̄fecto si mortifer q̄d biberint nō eis
nocebit. qm̄ iuxta saluatoris exemplū euz
gustauerint nollent bibere. i. cū senserint/
nollēt p̄sentire. Nulla em̄ dānatio est his
q̄ sunt in ch̄o iesu z cupiscētie sensus abs
q̄ p̄sensu. Quid tñ: Hōlesta certe z picu
losa est sic corrupte affectionis lucta: sed
qui crediderint. ma. sup egros impo. z bñ
habebūt. i. egros affectiōes bonis opib̄
operiēt. z hoc remedio curabuntur. Dec

Bern. Hec itaq̄ signa habere studeam⁹
si euz ch̄o ascendere volum⁹. Nā si in pec
catis manserim⁹: si suggestiōes malas nō
represserim⁹/ hoc est nostre dānatiōis in
diciū. Exemplū de iudeis q̄bus dñs dicit
Joā. viij. In pctis vestris moriemini: q̄
vicz penitere nolebāt. Et itez: Vos ex pa
tre diabolo estis. ibidē. Uñ. Eccl. ij. Si pe
nitentiā nō egerim⁹/ incidem⁹ in man⁹ dei
Et Tertiu articl. Audistis de signis bo
noz ch̄ianoꝝ z p̄ oppositū de signis
maloz. Hic applica quod ponit dñica in
passione: sermone meridiano.

Sermo quartus.

Dominus ie
sus zc. Dñs in templo sanc
cto suo. Ps. x. Hoc exponi
pōt de triplici templo. scz
De templo materialis ecclie.
De tēplo rōnalis p̄scientie.
De tēplo eternalis glorie.
De p̄mo Genes. xvij. Vere domin⁹ est
in loco isto. De secūdo. j. Cor. ij. Nesci
tis q̄ templū dei estis vos zc. De tertio
Daniel. ij. Benedict⁹ es in tēplo sancto
glorie tue. Saluatio.

Dñs zc
Primus articl. Uiz ch̄s ascenderit
sup om̄es celos: Q. nō. Psal. Dñs i
celo sedes eius. q̄ nō supra celos. Cora
Eph. iij. Ascendit sup om̄es celos: vt ad
impleret oia. Rñdz Tho. par. ij. Quā
to aliq̄ corpa p̄fecti⁹ participāt dī bonita
tem: tanto sunt supiora corpa ali ordine qui
est b̄do localis. Unde videm⁹ q̄ corpa
q̄ sunt mag⁹ formalia/ sunt naturalr sup
ora: vt patz p̄ phm. iij. Ph̄s. z. ij. de celo.
Per formaz em̄ vnūquodq̄ p̄cipat esse
diuinū. vt p̄z. j. ph̄s. Plus aut participat
de diuina bonitate corpa p̄ gliam q̄ qd̄/
cūq̄ corpus naturale p̄ formā sue nature.
Et inter oia corpa gliosa manifestū est q̄
corpa ch̄i maiori refulget gliā. Iō p̄uen
tissimū est q̄ sit sup oia corpa p̄stitūz
in alto. Dicit aut sedes dei esse in celo nō
sicut in p̄tente: sed magis sicut in p̄tenti
to: Uñ nō optz aliquā partē celi eo iugio